

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 23.06.1961, sp. zn. 3 Tz 6/61, ECLI:CZ:NS:1961:3.TZ.6.1961.1

Číslo: 53/1961

Právní věta: K závěru, že odsouzený nevedl ve zkušební době řádný život pracujícího člověka nestačí sama o sobě skutečnost, že se podmíněně propuštěný dopustil ve zkušební době méně závažného trestného činu, za který mu s přihlédnutím k jeho jinak řádnému životu pracujícího člověka byl uložen podmíněný trest odnětí svobody, později rozhodnutím presidenta republiky ze dne 1. prosince 1957 o amnestii prominutý s účinkem, že se na pachatele hledí, jakoby nebyl odsouzen.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 23.06.1961

Spisová značka: 3 Tz 6/61

Číslo rozhodnutí: 53

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Dokazování, Podmíněné propuštění

Předpisy: 86/1950 Sb. § 35

§ 295

§ 296

§ 351

§ 78 64/1956 Sb. § 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbirkový text rozhodnutí:

Č. 53/1961 sb. rozh.

K závěru, že odsouzený nevedl ve zkušební době řádný život pracujícího člověka nestačí sama o sobě skutečnost, že se podmíněně propuštěný dopustil ve zkušební době méně závažného trestného činu, za který mu s přihlédnutím k jeho jinak řádnému životu pracujícího člověka byl uložen podmíněný trest odnětí svobody, později rozhodnutím presidenta republiky ze dne 1. prosince 1957 o amnestii prominutý s účinkem, že se na pachatele hledí, jakoby nebyl odsouzen.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 23. června 1961 – 3 Tz 6/61)

Rozsudkem býv. státního soudu v Praze ze dne 7. května 1952 ve spojení s rozsudkem Nejvyššího soudu byl obžalovaný odsouzen za trestný čin velezrady podle § 78 odst. 1 písm. c), odst. 2 písm. a) tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání 6 (šesti) let a k vedlejším trestům čestných práv občanských,

k propadnutí jmění a k peněžitému trestu.

Usnesením komise pro podmíněné propuštění při krajském soudu v Karlových Varech ze dne 8. 9. 1955 byl odsouzený podmíněně propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody a zkušební doba byla stanovena na 3 (tři) roky. Toto rozhodnutí bylo vykonáno dnem 21. září 1955, kdy byl odsouzený propuštěn na svobodu.

Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 17. září 1960 (nesprávně uvedeno datum dne 23. září 1960) podle § 35 odst. 1 tr. zák. rozhodl, že se zbytek trestu odnětí svobody, z něhož byl odsouzený podmíněně propuštěn, vykoná.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu podle § 295, 296 odst. 2, 4 tr. ř. uvedené usnesení krajského soudu v Plzni zrušil.

Z odůvodnění:

Krajský soud v odůvodnění svého usnesení uvedl, že odsouzený byl při svém podmíněném propuštění dne 21. září 1955 upozorněn na to, že se může osvědčit jen za předpokladu, že ve zkušební době povede řádný život pracujícího člověka a nedopustí se nového trestného činu. Přesto však odsouzený se vmísil do roztržky, kterou vyvolal řidič nákladního auta, u něhož odsouzený byl činný jako závozník, se členem závodní stráže dne 7. ledna 1957 a společně se jmenovaným dopustil se na členu závodní stráže násilí, za což byl rozsudkem lidového soudu v Bratislavě ze dne 7. května 1957 ve spojení s rozsudkem krajského soudu v Bratislavě ze dne 12. 6. 1957 odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody na 6 (šest) týdnů). Soud proto dospěl k závěru, že se odsouzený ve zkušební době řádně nechoval a nesplnil stanovené podmínky.

Proti tomuto usnesení podal předseda Nejvyššího soudu stížnost pro porušení zákona v ustanovení § 2 odst. 7 tr. ř. a navrhl zrušení vadného rozhodnutí.

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 293 odst. 1 tr. ř. správnost napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, jež mu předcházelo a zjistil, že zákon byl porušen.

Podle ustanovení § 2 odst. 7 tr. ř. orgány činné v trestním řízení jsou povinny náležitě objasnit všechny okolnosti významné pro rozhodnutí věci. Podle § 35 odst. 1 tr. zák., jestliže podmíněně propuštěný vedl ve zkušební době řádný život pracujícího člověka a vyhověl uloženým podmínkám, hledí se na něho, jako by trest odpykal dnem, kdy byl podmíněně propuštěn. Ani z výroku, ani z odůvodnění usnesení komise pro podmíněné propuštění při krajském soudu v Karlových Varech ze dne 8. 9. 1955 sp. zn. PP 1958/55 neplyne, že by podmíněně propuštěnému byly uloženy nějaké podmínky, zejména mu nebyla uložena podmínka, že se nedopustí ve zkušební době nového trestného činu, jak je nesprávně konstatováno v napadeném rozhodnutí krajského soudu v Plzni. Za těchto okolností bylo proto možno rozhodnout, že se vykoná zbytek trestu pouze tehdy, jestliže podmíněně propuštěný nesplnil základní podmínku stanovenou ustanovením § 35 odst. 1 tr. zák., totiž, aby vedl ve zkušební době řádný život pracujícího člověka.

Povinností krajského soudu rozhodujícího podle § 35 odst. 1 tr. zák. bylo tedy opatřit si především podklady, na základě jejichž hodnocení ve smyslu § 2 odst. 8 tr. ř. mohl dospět k spolehlivému závěru, zda odsouzený vedl ve zkušební době řádný život pracujícího člověka. Nestačí sama o sobě skutečnost, že se podmíněně propuštěný dopustil ve zkušební době méně závažného trestného činu, za který mu s přihlédnutím k jeho jinak řádnému životu pracujícího člověka byl uložen podmíněný trest odnětí svobody, později rozhodnutím presidenta republiky ze dne 1. prosince 1957 o amnestii prominutý s účinkem, že se na pachatele hledí, jakoby nebyl odsouzen. Krajský soud přehlédl, že v odsuzujících rozsudcích o trestném činu násilí na veřejném činiteli se konstatuje, že

odsouzený je poměrně mladým člověkem, který pracuje jako dělník, řádně pečuje o manželku a o nez. dítě a násilí na veřejném činiteli se dopustil pouze pod vlivem své nervozity. Podmíněně propuštěný při svém výsledku uvedl pak, že svého činu litoval a dobrovolně nabídl poškozenému, který ho k činu vyprovokoval tvrzením, že odsouzený je zloděj, odškodné, které však poškozený odmítl. Za tohoto stavu věci nemohl se krajský soud spokojit při rozhodování o tom, zda se na podmíněně propuštěném zbytek trestu vykoná, pouze s konstatováním, že podmíněně propuštěný byl odsouzen za trestný čin násilí na veřejném činiteli k podmíněnému trestu odnětí svobody, ale měl si vyžádáním zpráv od zaměstnavatele a z obvodu bydliště podmíněně propuštěného ověřit celý způsob života podmíněně propuštěného ve zkušební době, zejména, zda je v řádném zaměstnaneckém poměru, jaká je jeho pracovní morálka, zda se řádně stará o rodinu a zda i jinak dodržuje pravidla socialistického soužití. Teprve po takovém doplnění řízení mohl soud zodpovědně rozhodnout o tom, zda podmíněně propuštěný žil ve zkušební době řádným životem pracujícího člověka či nikoliv. V tomto směru jsou ve spise navzájem si odporující zprávy o chování podmíněně propuštěného. Podle zprávy městského oddělení veřejné bezpečnosti v Bratislavě ze dne 23. října 1956 požíval podmíněně propuštěný v obvodu svého bydliště dobrou pověst, byl zaměstnán jako závozník u ČSAD a zaměstnavatel byl s ním spokojen, poněvadž svěřené pracovní úkoly plnil svědomitě. Podle zprávy ONV v Bratislavě ze dne 18. prosince 1957 byl sice řádně zaměstnán, měl však sklony k nadměrnému požívání alkoholických nápojů. Podle další zprávy městského oddělení veřejné bezpečnosti v Bratislavě ze dne 16. prosince 1957, se neodával nadměrnému požívání alkoholických nápojů. Konečně podle zprávy městského oddělení veřejné bezpečnosti v Bratislavě ze dne 13. března 1958 opustil zaměstnání, se svojí manželkou měl nesrovnalosti, bil ji a sám se opíjel. V lednu 1958 vyhnal manželku ze svého bytu. Před rozhodnutím o tom, že se na něm vykoná zbytek trestu, byl odsouzený vyslechnut ve smyslu § 351 odst. 3 tr. ř. Tento výslech byl však nedostatečný a týkal se pouze okolností, za kterých byl spáchán trestný čin násilí na veřejném činiteli. Nebyly však objasněny další skutečnosti významné pro posouzení, zda podmíněně propuštěný žil řádným životem pracujícího člověka či nikoliv. Nebyly odstraněny rozpory ve zprávách o jeho životě a příčinách jeho manželského rozvratu.

Soud se ani nepokusil podrobným výsledkem podmíněně propuštěného a vyžádáním dalších zpráv od zaměstnavatelů řízení doplnit a tak objasnit všechny skutečnosti významné pro rozhodnutí podle § 35 odst. 1 tr. zák.

Když soud rozhodl na podkladě nedostatečných skutkových zjištění, porušil zákon v ustanovení § 2 odst. 7 tr. ř.

Bylo proto nutno vyslovit porušení zákona v citovaném ustanovení a vadné rozhodnutí krajského soudu zrušit.

Podle zprávy náčelníka ÚNZ byl odsouzený podmíněně propuštěn na svobodu dne 21. září 1955. Zkušební doba tří let stanovená usnesením komise pro podmíněné propuštění při krajském soudu v Karlových Varech ze dne 8. září 1955 uplynula dne 21. září 1958. Podle § 35 odst. 2 tr. zák. hledí se na podmíněně propuštěného, jako by trest odpykal dnem, kdy byl podmíněně propuštěn, též tehdy, nerozhodne-li se bez jeho viny do dvou let od uplynutí zkušební doby, že se zbytek trestu vykoná. Doba dvou let od uplynutí zkušební doby uplynula 21. září 1960. Vzhledem k ustanovení § 35 odst. 2 tr. zák. nelze tedy po zrušení vadného rozhodnutí krajského soudu znovu rozhodovat o tom, zda se na podmíněně propuštěném vykoná zbytek dosud neodpykaného trestu odnětí svobody a na podmíněně propuštěného se hledí, jako by trest, odpykal dnem, kdy byl podmíněně propuštěn.